

RETROBEM LA MEMÒRIA

“RIURAU”
Lluís FORNÉS

Al nostre apartat, de recuperació de les idees expressades pels nostres avantpassats, portem hui un article publicat al número 80 d' *El Camí*, any II, de 16 de setembre de 1933, pàgina 6, en el qual Nicolau de Sueca, o siga Nicolau Primitiu, publica en *De paleulingüística* “Riurau”. Va dedicat a “N'Alfred Baeschlin, coralment”.

Al nostre llibre *La València occitana* vàrem exposar la teoria que la procedència del mot riurau, encara no aclarida suficientment, podia estar en la llengua d'Oc comuna. Entenem, i entenem, que riurau pot ser l'adjectiu provençal *rurau*, rural, que es va substantivar.

Nicolau Primitiu exposa una altra idea, però, curiosament, també recorda que hi ha “llengües germanes” que funcionen vocalitzant la consonant lateral. I diu clarament que s'ha d'escriure riurau (com es pronuncia) i no riu-rau, com alguns teòrics poc acurats han intentat fer-nos engolir els darrers anys. Vegem la proposta d'en Nicolau.

“Riurau, no riu-rau. No sabem perquè, alguns escriuen d'esta darre-ra forma, car es tracta d'una sola paraula, no composta per més d'una arrel. Tal volta siga conseqüència de que alguns pronúncien *rriu rrau*, com si foren dos mots i la r fóra forta; tingau per cert, però, que es diu *riurau* (*rriurau*), amb les u consonants, per lo que si l'ortografia estiguera més en harmonia amb la fonètica, deuriem d'escriure *Riuraw*, sabent que la w, titllada de feble, diftonga amb la i i la a, per ésser consonant (per lo que, en realitat, no hi ha tals diftongs); no hi havent, doncs, més que dues síl·labes. Llombart, en el seu *Diccionari*, posa Riurrau.

Riurau vol dir *teulada* no *casa*, i, més pròpiament, *coberta* o *drassana*.

L'arrel *riu* significa, com tots sabem, corrent d'aigua, més o menys important, i també el llit per on corre. Un riu, quan està sec, no deixa d'ésser riu, encara que de vegades prenga el nom de barranc, rambla i, aiximateix, atres. A les nostres Riberes, però, es diuen *rius* també les regates o canals que deixen entre ells, els cavallons de teules, en una teulada. Encara solen dir que un edifici té *un riu* quan la teulada és d'una sola caiguda o rostària; *dos rius*, quan són dues, etc. Així, doncs, *riu* es podria dir al conjunt d'alguns *rius*, com es diu *colomer, abeller, graner...* a certs indrets on hi han *coloms, abelles, grans*.

El sufix *-au* ha desaparegut fa temps de la mecànica de la nostra llengua. Existix anquilosat en paraules primitives: *cau, dau, nau, pau...*; en derivades: *allau, clau (calau) esclau, grau (garau), palau, riurau, trau (tarau)...*; com la toponímia: *Catadau, Benassau, Moncau, Sau...*; i en l'onomàstica: *Arguimbau, Artau, Bau Garau, Gumbau...* No obstant, ja no ens és possible fer de *riu*, *riuerau de colomer, colomerau; d'abeller, abellerau*, etc.

El sufix *-au*, però, té una valor sinònim a *-al*, ja que tenim llengües germanes que empren, en les mateixes paraules i amb el mateix significat, els sufixos *-al* i *-au*: *animal, bestial, casal...* són en llenguadocià *animau, bestiau, casau...*, posem per cas, i com el sufix *-al* indica augment, grandor i multiplicació (taronger, arenal, pedregal, etc), també *-au* ha de tindre forçosament els mateixos significats.

Després de totes estes dades asseiem, mentre no hi haja atres que aporten millors proves, que de *riu* devingué *riu* (huí fora d'ús, creem), conjunt de rius, o siga *teulada*, i d'ací, *riuerau (riurau, per caiguda de la e seguint una llei de menys esforç)*, que vol dir *coberta, drassana...*

Nicolau de Sueca.